

Tilburg University

Belasting is een noodzaak

Gribnau, J.L.M.

Published in:
Het Financieele Dagblad

Publication date:
2008

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Gribnau, J. L. M. (2008). Belasting is een noodzaak. *Het Financieele Dagblad*, 11-11.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Belasting is een noodzaak

Hans Gribnau

Het gaat niet goed met de Belastingdienst. Zo kregen eind vorig jaar duizenden werknemers ten onrechte het bericht dat ze te veel betaalde zorgpremie zouden terugkrijgen en dit voorjaar moesten 720.000 belastingplichtigen hun digitale aangifte opnieuw versturen; ook bleken veel toeslagen zonder controle uitbetaald te zijn. Denk ook aan de geruchtmakende niet-gecorrigeerde fout in een belastingaangifte ter grootte van ruim € 3 mln.

Zonder ICT kan de Belastingdienst de vele taken niet aan en kan hij de uiterst complexe belastingwetgeving niet uitvoeren. Maar ICT lijkt inmiddels een plaag te zijn geworden voor de Belastingdienst waar het traditioneel om massale processen gaat. Ga maar na: ruim 48,5 miljoen behandelde aangiften, 7,5 miljoen uitbetaalde toeslagen en ruim 3,3 miljoen uitgevoerde controles in 2007.

Percentueel gaat het dan misschien om niet zo veel fouten, maar de absolute aantallen zijn verontrustend. Als er op deze schaal iets fout gaat, gaat het vaak goed fout. Geen wonder dat de staatssecretaris van Financiën besloot in te grijpen. Hij gaat het au-

De markt profiteert ook van belastingen. Het recht beschermt tegen contractbreuk

tomatiseringscentrum van de Belastingdienst reorganiseren.

Voor de burgers betekenen deze fouten extra werkzaamheden en dito kosten. Dat leidt tot irritatie en frustratie. Heeft dat invloed op hun fiscaal gedrag? Te weinig controle van toeslagen bijvoorbeeld betekent een lage pakkans. Toch zal dit niet snel leiden tot een verminderde naleving van de belastingwet. Uit empirisch onderzoek blijkt namelijk dat de pakkans maar een geringe invloed heeft op de compliance van de burger.

Maar zouden deze massale fouten van de Belastingdienst überhaupt een reden mogen zijn om belasting te ontduiken? Deze vraag suggereert dat we belasting betalen om de Belastingdienst te financieren. Presteert die niet of ondermaats, dan hoeven we ook niet te betalen. Belastingontduiking als een soort kopersstaking. Dat is veel te kort door de bocht. Want waarom betalen we belasting? Niet primair om de Belastingdienst en de overheid te financieren. De overheid is ‘slechts’ intermediair. Belasting betalen we om de samenleving draaiende te

Foto: Verbeeld

houden. Met belastingen financiert de overheid immers allerlei activiteiten ten behoeve van de maatschappij. Publieke goederen bijvoorbeeld die we niet aan het privé-initiatief kunnen overlaten zoals defensie, justitie, infrastructuur, gezondheidszorg, milieuzorg en sociale voorzieningen.

De markt profiteert ook van belastingen. Het recht beschermt immers tegen contractbreuk en diefstal. Verder waarborgt de overheid een level playing field en stimuleert bijvoorbeeld innovatie.

Maar belastingen dienen ook om de solidariteit in onze maatschappij te ondersteunen en vorm te geven. Denkaan sociaal-culturele voorzieningen en activiteiten, bijvoorbeeld wijkcentra, bibliotheken, kunst en sport. Ook worden uit de schatkist allerlei zaken gefinancierd voor de lagere inkomens en kansarmen in onze samenleving; bijvoorbeeld de huurtoeslag en werkloosheids- en bijstandsuitkeringen en omscholingsprogramma's.

Wat is dus het gevolg van belasting ontduiken? Dat treft niet direct de Belastingdienst. Nee, voor de hele overheid zal er minder geld beschikbaar zijn. Maar belangrijker nog is dat publieke goederen en socialevoorzieningen getroffen zullen worden; daar zal met name minder geld voor beschikbaar zijn. Ook de markt wordt een onveiligere plaats.

En voor zover er al op de Belastingdienst bezuinigd zal worden, leidt belastingontduiking tot een ongewenst resultaat. Minder budget zet de kwaliteit van belastingheffing verder onder druk. Belastingontduiking leidt dus zeker niet tot een beter presterende Belastingdienst en daar ging het toch juist om! Meer belastingontduiking leidt bovendien tot meer (kostbare) fraudebestrijding. Dat gaat ten koste van betere ICT-processen. Ook hier een averechts resultaat. Belastingontduiken is dus geen optie.

Prof. mr. J.L.M. Gribnau is verbonden aan Universiteit Leiden en Universiteit van Tilburg.

Rijksdoorgeefluik

▲ Kantoor Belastingdienst te Apeldoorn

Hoeveel klanten heeft de Belastingdienst, het clearinghouse voor de Staat?

